

**ULUSLARARASI MUHASEBE EĞİTİMİ
LİTERATÜR TARAMASI:
1997-2008 DÖNEMİ**

**INTERNATIONAL ACCOUNTING EDUCATION LITERATURE
REVIEW: 1997-2008 PERIOD**

Yrd. Doç. Dr. Ayşe Necef YERELİ, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, Muhasebe – Finansman Anabilim Dalı, MANİSA, ayse@yereli.net

Yrd. Doç. Dr. Cevdet KAYALI, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, Muhasebe – Finansman Anabilim Dalı, MANİSA, cakayali@yahoo.com

Arş. Gör. Burak ÖZDOĞAN, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Muhasebe – Finansman Anabilim Dalı, MANİSA, burak.ozdogan@bayar.edu.tr

Arş. Gör. Anıl GACAR, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Muhasebe – Finansman Anabilim Dalı, MANİSA, anil.gacar@bayar.edu.tr

Arş. Gör. Fatma İZMİRLİ ATA, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Muhasebe – Finansman Anabilim Dalı, MANİSA, fatma.izmirli@bayar.edu.tr

ÖZET

Çalışmamızda, 1997-2008 dönemi* itibariyle uluslararası dergilerde Muhasebe Eğitimi konusunda, yer alan makaleler gözden geçirilerek literatür incelemesi yapılmıştır.

Uluslararası muhasebe eğitimi literatürü kapsamında *Journal of Accounting, Issues in Accounting Education, Accounting Education, Advances in Accounting Education* ve *Global Perspectives of Accounting Education* dergilerindeki 789 makale taranmıştır.

* Çalışmanın 1997-1999 dönem aralığı; “Uluslararası Muhasebe Eğitimi Literatüründen Bir Kesit:1997-1999 Dönemi” başlıklı bildiri olarak XXVIII.Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş olup, çalışmamızın temelini oluşturmaktadır.

Çalışmamızda, makaleler türlerine, konularına, kullanılan modellere, veri toplama yöntemlerine, yazar sayılarına ve yazarların çalıştığı kurumların coğrafi yerlerine göre, içerik analizi yönteminden yararlanılarak sınıflandırılmıştır.

Analiz sonucunda, 1997-2008 dönemindeki “Ampirik” çalışmaların “Teorik” çalışmalardan daha fazla yer aldığı ortaya çıkmıştır. Konularına göre makalelerin sınıflandırılmasında, “Müfredat ve Ders İçerikleri” konusundaki çalışmaların sayısı daha ağırlıklıdır. Belirtilen dönemde yayımlanan makalelerde daha çok “Betimsel” modelin tercih edildiği saptanmıştır. Makalelerde veri derleme yöntemi olarak öncelikle “Anket” yönteminin benimsendiği anlaşılmıştır. Araştırma kapsamında “İki Yazarlı Makalelerin Sayısı” diğerlerinden öndedir. Makale yazarlarının çalıştıkları kurumların coğrafi kökenleri açısından yapılan incelemede, kurumları “Avustralya’da olan Yazar Sayılarının En Yüksek” düzeye ulaştığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Literatür taraması, Muhasebe eğitimi, İçerik analizi, Uluslararası muhasebe eğitimi dergileri

ABSTRACT

With this paper, articles with the subject of “Accounting Education” that has published at 1997-2008 period in international journals has been browsed and analysed.

789 articles has been scanned from the *Journal of Accounting Education, Issues in Accounting Education, Accounting Education and Global Perspectives of Accounting Education* in terms of international accounting education literature.

In the study, we have classified the articles by using content analysing method according to types of articles, subjects, models, data collection methods, author number and geographical distribution of author’s universities.

As a result of analyse, observed that the number of ampiric studies are more than the number of the theoretical studies in the terms 1997-2008. About the classification of articles into their subjects, the most common studied subject is “Curriculum and Instructions”. In the mentioned period, it has been determined that “Descriptive Model” has appeared as the most preferred model. “The Survey Method” has been the most used method of data collection in the articles. The articles which has two authors are afore than other in considered periods of research. It has been resulted as Australia has the most number of authors according to the analyse of geographical diversification of article authors institutions.

Key Words: Literature Review, Accounting Education, Content Analysis, International Accounting Education Journals.

1.GİRİŞ

Dünyadaki küreselleşme hareketleri dolayısı ile muhasebe mesleği, değişen ve bu değişimle beraber gelişmesini de hızla sürdüren çevrenin sürekli yeni ve güncel bilgi ihtiyacına zamanında cevap verebilmeli ve küresel etkileşimlerin gerisinde kalmamalıdır. Muhasebe eğitimi ve bu alanda üretilen bilginin de geçerli ve güncel olması, etkilediği çevreye pozitif katkı yapabilmesi gerekmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında muhasebe eğitiminin değişen küresel faktörlerden (teknoloji, ekonomi, vb.) etkilenmemesi olası görünmemektedir.

Bu çalışmanın amacı, uluslararası dergilerde muhasebe eğitimi alanında yayımlanan makalelerin türleri, konuları, kullanılan modeller, veri toplama yöntemleri ve yazarlarına ilişkin bilgilerin sunulması, muhasebe eğitime yönelik çalışmalara yardımcı olmak ve bu çalışmalar ışığında muhasebe bilgi kullanıcılarına yol göstermektir.

Buna göre, çalışmamızda, 1997-2008 döneminde muhasebe eğitimiyle ilgili uluslararası dergilerde *Journal of Accounting, Issues in Accounting Education, Accounting Education, Advances in Accounting Education* ve *Global Perspectives of Accounting Education* 'da yayımlanan 789 makale incelenmiştir. Bu doğrultuda, 1997-2008 yılları arasındaki çalışma kapsamındaki dergilerle ilgili bu döneme ait bilgiler Tablo 1'de özetlenmiştir:

Tablo 1: 1997-2008 Yıllarında Dergilerin İncelendiği Tarihler ve Basım Yerleri

Dergi Adı	İlk Yayın Tarihi			Son Basım Tarihi			Basım Yeri
	Volume	No	Tarih	Volume	No	Tarih	
Journal of Accounting Education	15	3	1997	23	4	2008	ABD
Accounting Education	6	1	1997	14	4	2008	İngiltere
Advances in Accounting Education	1	-	1998 ¹	-	7	2005 ²	ABD
Issues In Accounting Education	12	2	1997	20	4	2008	ABD
Global Perspectives of Accounting Education ³	1	-	2004	2	-	2008	ABD

¹ 1999 yılında sayı yayımlanmamıştır. İkinci sayı 2000 yılında yayımlanmıştır.

² AAE Dergisinin 1998-2005 yılları arasındaki makalelerine ulaşılmış olup, 2006-2008 yılları arasındaki makalelerine ulaşılamamıştır.

³ GPAE Dergisinin 2004-2008 yılları arasında yayımlanan; 24 makale'nin 17'sine ulaşılmıştır.

1. ULUSLARARASI MUHASEBE EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Muhasebe eğitimi ile ilgili yapılan uluslararası literatür çalışmalarından birisi, Rebele ve Tiler (1986) tarafından 1970-1984 yılları incelenerek yapılmıştır. Bu çalışmanın devamı 1991 yılında Rebele ve diğerleri tarafından yapılmış olup, çalışmada 1985-1991 aralığındaki muhasebe eğitimine ilişkin ampirik makaleler incelenmiştir. Bu çalışmada *Journal of Accounting Education, Issues in Accounting Education, The Accounting Educators' Journal, The Accounting Review* ve *Advances in Accounting* Dergilerindeki 325'ten fazla yazarın makaleleri ele alınıp muhasebe eğitimi kapsamında mevcut durum incelenmiş ve gelecek çalışmalarla ilgili önerilerde bulunmuştur (Rebele ve diğerleri, 1991, 167).

Rebele ve diğerleri (1998a, 1998b) çalışmalarını, 1991-1997 döneminde *Journal of Accounting Education, Issues in Accounting Education, The Accounting Educators' Journal, Accounting Education: A Journal of Theory, Practice and Research, Accounting Perspectives* dergilerinde yayımlanan makaleleri tarayarak iki bölüm halinde yayınlamışlardır. Makaleleri iki ayırım altında sınıflandırarak, önce (1998a) müfredat ve ders içerikleri konulu makaleleri taramışlar, sonra ise (1998b); öğrenciler, muhasebe eğitiminde uygulanan yöntemler ve teknolojiler, muhasebe öğretim üyelerine ve değerlendirmelere değinen çalışmalar çıkartmışlardır.

2004 yılında Paisey ve Paisey, 1992-2001 döneminde Uluslararası Muhasebe Eğitimi dergilerinden olan *Accounting Education: An International Journal*'de yayımlanan makaleleri incelemişlerdir. Bu çalışmada incelenen makaleler, muhasebe programlarının içerikleri, eğitim yöntemleri, muhasebe öğrencilerinin özellikleri, muhasebe öğretim üyeleri, mesleki konular ve öğrencilerin meslek seçimiyle ilgili konular altında toplanmıştır.

Apostolou ve diğerleri (2001) çalışmasında, 1997-1999 döneminde yayınlanan *Journal of Accounting Education, Issues in Accounting Education, Accounting Education, The Accounting Educators' Journal, Advances in Accounting Education* dergilerindeki 390'ı aşkın yazara ait 200'den fazla makaleyi incelemişlerdir. Çalışmalarında makaleleri, "değerlendirme, ders içerikleri, eğitim teknolojileri, muhasebe öğretim üyeleri ve öğrenciler" başlıkları altında gruplandırarak sayılarını belirlemişlerdir. Bu inceleme kapsamında; ampirik ve teorik makalelerin ayrımı da yapılmış, incelenen 216 makalenin 109'unun ampirik, 107'sinin teorik olduğu ortaya konmuştur. Bu dönemdeki makalelerin çoğunluğunun müfredat ve ders içerikleri konusunda olması dikkat çekmiştir.

2000-2002 ile 2003-2005 dönemlerine ilişkin bazı uluslararası muhasebe eğitimi literatür çalışmaları Watson ve diğerleri tarafından (2003, 2007) incelenmiştir. Bu makaleler Apostolou ve diğerlerinin 2001'deki çalışmasının bir benzeri niteliğindedir.

Watson ve diğerleri (2003) çalışmalarında, *Journal of Accounting Education*, *Accounting Education*, *Advances in Accounting Education*, and *Issues in Accounting Education* dergileri kapsamında 206 makale incelenmiştir. Bu dönemde teorik çalışmaların sayısının diğerlerinden fazla olduğu görülmektedir. Makaleler konularına göre değerlendirildiğinde, müfredat ve ders içerikleri konusunda çalışmaların ağırlık kazandığı anlaşılmaktadır.

Watson ve diğerleri (2007) 2003-2005 dönemine ait uluslararası muhasebe eğitimi literatür çalışmalarında *Journal of Accounting Education*, *Issues in Accounting Education*, *Accounting Education: An International Journal*, *Advances in Accounting Education*, and *Global Perspectives on Accounting Education* dergilerindeki 223 makaleyi incelenmişlerdir. Bu dönemde de teorik çalışmaların, müfredat ve ders içerikleri konusundaki incelemelerin çoğunlukta olduğu belirlenmiştir.

2. ÇALIŞMANIN KAPSAMI VE ÇALIŞMADA KULLANILAN YÖNTEM

Çalışmada 1997-2008 yılları arasındaki 789 makale incelenmiştir. Bu makalelerin yer aldığı *dergiler Journal of Accounting Education*, *Issues in Accounting Education*, *Advances in Accounting Education*, *Accounting Education* ve *Global Perspectives of Accounting Education* dergileridir. Buna göre çalışmada makaleler, ait oldukları dergi ve yıl bazında tür, konu, kullanılan model, veri toplama yöntemi, yazar sayıları ve yazarların çalıştıkları kurumların coğrafi bölgeleri açısından incelenmiştir.

Çalışmada, 1997-2008 yıllarını kapsayan ve toplam beş dergide yayımlanan 789 makale, içerik analizi doğrultusunda literatür çalışması yapılarak incelenmeye çalışılmıştır. Bir nitel analiz türü olan içerik analizi yöntemi; verileri, nitelikten nicelliğe dönüştürerek, sonra da rakamları tekrar söze çevirerek, nitelikten nitelliğe ulaşmak için kullanılmıştır.

3. 1997-2008 DÖNEMİ ULUSLARARASI MUHASEBE EĞİTİMİ İLE İLGİLİ LİTERATÜR ÇALIŞMASININ SONUÇLARI

Çalışmamızda incelenen makaleler sırasıyla teorik ve ampirik çalışmalar olarak ele alınmış, veriler kullanılan araştırma modellerine göre ortaya konarak, veri derleme sürecine geçilmiştir. Sürecin izleyen aşamalarında makalelerde yer alan konulara, yazarlara ve bu yazarların çalıştığı kurumların bulunduğu ülkelere ilişkin analizler ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

3.1. Makale Türlerine Göre Değerlendirme

Tablo 2'de çalışma kapsamındaki uluslararası muhasebe eğitimi dergilerinde yayımlanan 1997-2008 dönemine ait makalelerin ampirik ya da teorik olup olmamasına göre türlerine göre ayrımlarına yer verilmiştir.

Tablo 2: Makalelerin Türlerine Göre Dağılımı

	1997		1998		1999		2000		2001	
	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T
JAE	15	20	14	16	15	10	9	12	4	6
IAE	9	8	22	22	4	11	3	13	8	3
AE	19	7	19	4	19	8	12	17	4	32
AAE	-	-	6	8	-	-	7	8	3	-
GPAE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOP.	43	35	61	50	38	29	31	50	19	41

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T
JAE	8	8	5	10	7	6	7	5	6	2	4	1	5	1
IAE	7	4	3	9	9	5	5	7	3	3	6	3	1	5
AE	14	9	14	22	19	9	9	21	17	9	11	3	8	10
AAE	7	4	6	11	5	7	10	5	-	-	-	-	-	-
GPAE	-	-	-	-	2	1	4	-	2	3	2	2	-	1
TOP.	36	25	28	52	42	28	35	38	28	17	23	9	14	17

Tablo 2’de görüldüğü üzere, 1997-2008 yıllarında incelenen makalelerin 398 tanesi ampirik olup 391 tanesi de teoriktir. Buna göre incelenen dönemler itibariyle ampirik çalışmaların teorik çalışmalara göre daha fazla sayıda yer aldığı ortaya çıkmıştır. Tüm yıllar itibariyle inceleme yapıldığında Accounting Education Dergisi, 151 adet teorik ve 165 adet ampirik çalışma ile hem teorik hem de ampirik türden en fazla makalenin yer aldığı dergi olarak görülmektedir.

Herring ve Byran’ın (2001), müfredat gelişiminin beş aşamada olduğunu tanımlayan ve literatürü her bir aşamayla bağlantı kurarak tartışan çalışması, Rebele’nin (2002), muhasebe eğitimdeki değişimin, yüksek öğrenim eğitimi ve muhasebe mesleğinde çalışma pratikliğini etkileyeceğini ve bu eğitim bileşenlerinin (kültür, öğrenciler, fakülte) muhasebe eğitimi üzerinde potansiyel etkileri olduğunu inceleme konusu yapan çalışması, Bloom ve Solotko’nun (2005) tarihi muhasebe kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılmasının olumlu olacağını gösteren çalışmaları, Cooper, Leung ve Dellapotas’ın (2008) etik kavramının neden muhasebe öğrencilerine öğretilmesi gerektiğini ortaya koyan, Goldwater ve Fogarty’nin (2007) ise muhasebe sınıflarında bilgisayar kullanımının öğrencilerin kendi örnek çözümlerini çalışmalarını sağlayarak özgüvenlerini tekrar kurmalarına yardımcı olacağını ileri süren çalışmaları teorik anlamdaki makalelere örnek olarak gösterilebilmektedir.

Teorik çalışmaların yanı sıra bu dönemde gerçekleştirilen ampirik çalışmalardan da söz etmek mümkündür. Naser ve Peel'in (1998) öğrencilerin dersteki performanslarını etkileyen faktörleri, Baker ve White'in (1999), muhasebe kurslarında internet kullanımının anket çalışmaları ile değerlendirilmesi, Mcvay, Murphy ve Yoon'un (2008) sınıf içi düzenlemelerin ve teknik araçların öğrenme çevresine olan etkisini ve Wessels'in (2007) muhasebe öğretim üyelerinin zorunlu olarak profesyonel eğitim almalarının etkili olup olmadığını inceledikleri makaleleri ampirik çalışmalara örnek olarak gösterilebilir.

3.2. Makalelerin Konularına Göre Değerlendirilmesi

Çalışmamızda ele alınan makaleler, Rebele ve diğerleri (1998a,1999b), Apostolou ve diğerleri (2001), Watson ve diğerleri (2003, 2007); muhasebe eğitimi ile ilgili diğer literatür çalışmalarında olduğu gibi konularına göre beş ana başlık altında değerlendirilmiştir. Buna göre konular, değerlendirme, müfredat ve ders içerikleri, eğitim teknolojileri, muhasebe öğretim üyeleri ve öğrenciler başlığı altında toplanmıştır. Değerlendirme (Assessment) başlığı altında öğrencilerin sınıf içindeki performanslarının ölçümü ve değerlendirilmesi araştırılırken, müfredat ve ders içerikleri (Curriculum and Instruction) konusunda muhasebe öğrencilerinin muhasebe eğitiminde karşılaşacakları Lisans ve Yüksek Lisans programları ve müfredat değişimleri hakkında araştırmalar yapılmıştır. Eğitim Teknolojileri (Educational Technology) başlığı altında ise, teknolojik gelişim ve muhasebe eğitime etkisi ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Muhasebe Öğretim Üyeleri (Faculty Issues) ile ilgili olarak muhasebe alanındaki öğretim üyelerinin başarımları, terfileri, yazdıkları ders kitapları, kullandıkları öğretim teknikleri üzerinde çalışılmış, son olarak öğrenciler (Students) konu başlığı altında ise yetişme etkinliği bakışıyla; öğrencilerin branş ve kariyer tercihleri, becerileri, öğrenme biçimleri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

3.2.1 Makale Konularının Yıllar İtibariyle Dağılımı

1997-2008 yılları arasında yer alan çalışma kapsamındaki dergilerde yayımlanan makalelerin konularına göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3'e bakıldığında 1997-2008 döneminde en fazla çalışmanın yapıldığı alan müfredat ve ders içerikleri konusudur. 1997 yılı konuları incelendiğinde, birinci sırada 33 çalışma ile Müfredat ve Ders İçerikleri konusu yer alırken en çok üzerinde çalışma yapılan ikinci konuyu öğrenciler oluşturmaktadır. 1998 yılına gelindiğinde ise birinci sıra değişmezken; ikinci sırada Öğrenciler konusu yerine Muhasebe Öğretim Üyelerine ilişkin yapılan çalışmalar yer almaktadır. 2002 yılına kadar geçen süreçte Müfredat ve Ders İçerikleri konusu birinci sırada kalırken ikinci sırada Öğrenciler konusu ağırlıklı olarak yer almıştır. 2002 yılında, ikinci sırada muhasebe öğretim üyeleri konusu yer alırken, 2005 yılına kadar öğrenciler konusu ikinci sırayı korumuştur. 2005 yılında ise, muhasebe öğretim üyeleri konusu tekrar ikinci sırayı almıştır. 2008 yılına kadar geçen süreçte Müfredat ve Ders İçerikleri konusu birinci sırada kalırken, ikinci sıra Öğrenciler

konusu ve Muhasebe Öğretim Üyeleri konusu arasında değişim göstermiştir. 2007 yılında ise incelenen on yıl boyunca ilk sırada yer alan Müfredat ve Ders İçerikleri konusu yerini, 2008 yılı da dahil olmak üzere, Öğrenciler konusuna bırakmıştır.

Tablo 3: Konulara Göre Makaleler

	1997	1998	1999	2000	2001
Değerlendirme	4	9	3	2	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	33	49	28	54	35
Eğitim Teknolojileri	2	9	8	7	4
Muhasebe Öğretim Üyeleri	12	26	10	10	11
Öğrenciler	27	19	20	10	10
TOPLAM	78	112	69	83	60

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	2	6	-	4	-	4	1
Müfredat ve Ders İçerikleri	25	47	40	42	20	5	10
Eğitim Teknolojileri	6	9	3	2	4	2	1
Muhasebe Öğretim Üyeleri	15	6	12	13	6	5	6
Öğrenciler	10	11	19	9	15	18	13
TOPLAM	58	79	74	70	45	34	31

3.2.2 Makale Konularının Dergi Bazında Yıllar İtibariyle Dağılımı

Muhasebe eğitimi ile ilgili 1997-2008 döneminde yayımlanan makalelerin konuları, dikkate alınarak yayımlandıkları dergilere göre sınıflandırılması aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 4: “Journal of Accounting Education”(JAE) Dergisindeki Makalelerde
Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

JAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Değerlendirme	3	-	-	-	-	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	16	18	12	11	6	9
Eğitim Teknolojileri	2	3	4	2	2	3
Muhasebe Öğretim Üyeleri	6	6	4	6	-	3
Öğrenciler	8	3	5	2	2	1
TOPLAM	35	30	25	21	10	16

JAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	1	-	-	-	-	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	11	9	9	5	-	1
Eğitim Teknolojileri	1	1	-	1	-	-
Muhasebe Öğretim Üyeleri	-	2	1	1	1	2
Öğrenciler	2	1	2	1	4	3
TOPLAM	15	13	12	8	5	6

Tablo 4'te yer alan sonuçlara göre, 1997-2008 yılları arasında Journal of Accounting Education Dergisinde yer alan makalelerin rakamsal dağılımları incelendiğinde, yukarıda genellemesini yaptığımız sonuçla örtüşerek tüm yıllar içerisinde en fazla incelenen konunun Müfredat ve Ders İçerikleri olduğu görülmektedir. Daha sonra incelenen konular sırasıyla Öğrenciler, Muhasebe Öğretim Üyeleri, Eğitim Teknolojileri ve son olarak tüm yıllar içerisinde sadece 4 adet çalışma ile Değerlendirme konusu yer almaktadır.

Yıl bazında değerlendirme yapıldığında, en çok makale yayımlanan yılın 35 makale ile 1997 yılı olduğu ve onu 30 makale ile 1998 yılının izlediği görülmektedir.

Issues In Accounting Education Dergisinde yer alan makalelerin yıllar itibariyle dağılımı Tablo 5'te yer almıştır.

Tablo 5: “Issues In Accounting Education”(IAE)Dergisinde Yer Alan Makalelerin Yıllar İtibariyle Dağılımı

IAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Değerlendirme	1	8	3	1	-	1
Müfredat ve Ders İçerikleri	11	12	6	12	7	4
Eğitim Tek.	-	5	4	2	-	1
Muhasebe Öğr. Üyeleri	2	16	1	1	1	1
Öğrenciler	3	4	1	-	3	4
TOPLAM	17	45	15	16	11	11

IAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	-	-	1	-	1	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	12	9	7	3	2	3
Eğitim Tek.	-	1	1	-	-	-
Muhasebe Öğr. Üyeleri	1	2	-	3	-	-
Öğrenciler	1	1	2	-	6	3
TOPLAM	14	13	11	6	9	6

Issues In Accounting Dergisi'nde en fazla çalışmanın yapıldığı yılın, 45 çalışma ile 1998 yılı olduğu gözlenmiştir. Bu yılda en fazla çalışmanın yapıldığı konu, Muhasebe Öğretim Üyeleri (16) başlığı altında gerçekleşmiştir. 1998 yılının ardından en fazla çalışmanın yapıldığı yıl (17) çalışmayla 1997 yılı olmuştur. En az çalışmanın yapıldığı yıl ise 6 çalışmayla 2006 ve 2008 yılları olmakla birlikte, 2006 yılında, ele alınan konulardan 3 çalışmanın müfredat ve ders içerikleri ile muhasebe öğretim üyeleri konu başlıkları altında, 2008 yılında ise, ele alınan konulardan 3'er çalışmanın; Müfredat ve Ders İçerikleri ve Öğrenciler konu başlıkları altında yapıldığı gözlenmiştir.

Accounting Education Dergisinde yayımlanan makalelerin konuları ve yıllar itibariyle dağılımı şöyledir.

Tablo 6. “Accounting Education”(AE) Dergisinde Yer Alan Çalışmaların Yıllar İtibariyle Dağılımı

AE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Değerlendirme	-	-	-	1	-	1
Müfredat ve Ders İçerikleri	6	9	8	20	22	7
Eğitim Teknolojileri	-	-	-	1	3	1
Muhasebe Öğr. Üyeleri	4	4	5	2	8	9
Öğrenciler	16	10	14	5	3	5
TOPLAM	26	23	27	29	36	23

AE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	4	-	2	-	1	1
Müfredat ve Ders İçerikleri	14	13	11	11	2	6
Eğitim Teknolojileri	5	2	-	3	2	1
Muhasebe Öğr. Üyeleri	2	3	12	2	4	4
Öğrenciler	6	16	4	10	5	6
TOPLAM	31	34	29	26	14	18

Accounting Education Dergisinde yer alan makalelerin konularına göre en fazla yayınladığı (36 makale) dönem 2001 yılı, en az yayınladığı (14 makale) dönem 2007 yılıdır. Yine yıllar itibariyle bakıldığında, genel olarak çalışmaların müfredat ve ders içerikleri konusunda yoğunlaştığı gözlenmiştir. Bununla birlikte, öğrenciler ve muhasebe öğretim üyeleri başlıkları altında da sıklıkla çalışmalar yapılmıştır.

Advances In Accounting Education Dergisi'nde yer alan makalelerin yıllar itibariyle konularının dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: “Advances In Accounting Education”(AAE) Dergisi’nde Yer Alan Makalelerin Yıllar İtibariyle Konularının Dağılımı

AAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Değerlendirme	-	1	-	-	-	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	-	10	-	10	3	4
Eğitim Teknolojileri	-	1	-	2	-	1
Muhasebe Öğr. Üyeleri	-	-	-	1	-	4
Öğrenciler	-	2	-	2	-	2
TOPLAM	-	14	-	15	3	11

AAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	1	-	1	-	-	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	10	10	11	-	-	-
Eğitim Teknolojileri	3	-	1	-	-	-
Muhasebe Öğr. Üyeleri	3	1	1	-	-	-
Öğrenciler	-	1	1	-	-	-
TOPLAM	17	12	15	-	-	-

AAE Dergisinde yer alan makalelerin konularının yıllar itibariyle dağılımı ele alındığında, en fazla çalışmanın 17 makale ile 2003 yılında yapıldığı saptanmış ve bu yılda en fazla yer verilen konu başlığının Müfredat ve Ders İçerikleri konusu altında yapıldığı görülmüştür. 2003 yılından sonra en fazla çalışmanın 15’er çalışmayla 2000 ve 2005 yıllarında yapıldığı görülmüştür. 2005 yılında en fazla çalışmanın öncelikle Müfredat ve Ders İçerikleri konusu onun ardından ise Eğitim Teknolojileri, Muhasebe Öğretim Üyeleri ve Öğrenciler konuları altında eşit olarak yer aldığı belirlenmiştir. En az çalışma ise, 2001 yılındaki 3 çalışmayla gerçekleştirilmiştir. İncelenen yıllarda, en fazla çalışmanın Müfredat ve Ders İçerikleri başlığı altında yapıldığı, öğrenciler alanında da ilgili konunun ardından sıklıkla başvurulmuş bir çalışma başlığı olduğu dikkati çekmiştir.

Global Perspectives of Accounting Education Dergisi, çalışma kapsamında yalnızca 2004-2008 yılları arasında incelenmiş olup, Tablo 8’de 2004-2008 yılları arasında GPAE Dergisinde yer alan makalelerin konular itibariyle dağılımı sunulmuştur.

Tablo 8: “Global Perspectives of Accounting Education”(GPAAE) Dergisi’nde Yer Alan Konuların Yıllar İtibariyle Dağılımı

GPAAE	2004	2005	2006	2007	2008
Değerlendirme	-	-	-	-	-
Müfredat ve Ders İçerikleri	1	2	1	1	-
Eğitim Teknolojileri	-	-	-	-	-
Muhasebe Öğr. Üyeleri	1	1	-	-	-
Öğrenciler	1	1	4	3	1
TOPLAM	3	4	5	4	1

Dağılım incelendiğinde, en fazla makalenin 2006 yılında yayınlandığı (5 makale) ve bu yıl yayımlanan makalelerin en fazla Öğrenciler konusunda yapıldığı görülmüştür. En az çalışmanın ise, 2008 yılında 1 makale ile Öğrenciler konu başlığı altında yapıldığı saptanmıştır.

Müfredat ve Ders İçerikleri konu başlığı altında; O’Connel, Web ve Higgins (2000), öğrencilerin küresel konularda deneyim kazanmaları açısından uluslararası bir çalışma programı belirlemişlerdir. Peek, Roxas, McGraw, Robichaud ve Villarreal (2007) Kanada, Meksika ve Amerika Birleşik Devletlerinde öğrencilerin uluslararası kariyer imkanlarına daha iyi hazırlanabilmesi için sertifika ve lisans programları ile ilgili çalışma yapmışlardır.

Green, Reinstein and Mc Williams (2000), Eğitim Teknolojileri konusunda muhasebeye giriş alanında interaktif öğretim ile geleneksel öğretim metodlarıyla öğrenim gören muhasebe öğrencilerinin performanslarını, Nouri ve Shahid (2005) Powerpoint sunumlarının öğrencilerin öğrenme ve tutumları üzerindeki etkilerini çalışmalarında incelemişlerdir.

Değerlendirme konu başlığı altında; Dillon ve Barclay (1997), muhasebe programlarında odaklanılan grupların elde ettikleri çıktılarının değerlendirilmesi sürecini açıklayan çalışmalar yapmışlardır. Kimmel, Marquette ve Olsen (1998) çalışmalarında, Değerlendirme ve Akreditasyon süreçlerini tarihsel bir bakış açısından incelemişlerdir. Harwood (1999), sınıf değerlendirme teknikleri ile ilgili bir çalışma hazırlamıştır. Kealey, Holland ve Watson (2005) çalışmalarında, eleştirel düşünmenin muhasebenin temel ilkelerinin öğrenciler tarafından öğrenilmesindeki etkilerini ele alıp değerlendirmişlerdir.

Muhasebe öğretim üyeleri başlığı altında; Stice ve Stock (2000), öğretim üyelerinin etkinliğinin belirlenmesinde etkili olan faktörler ile ilgili bir anket çalışması yapmışlardır. Bea Chiang (2008) gerçek olayların muhasebe öğretim üyelerince yönetim muhasebesi dersinde kullanılmasının etkilerini anlatmıştır.

Öğrenciler konu başlığı altında; Mauldin, Crain ve Morris (2004), öğrencilerin muhasebe organizasyonlarına katılma olasılığı hakkında inceleme yapmışlardır. Baker ve Logan (2006) sınıf içi etkinlik çalışmalarının öğrencilerin öğrenme biçimlerini etkileyip etkilemediğine yönelik bir çalışma yapmışlardır.

3.3 Makalelerin Araştırma Modellerine Göre Değerlendirilmesi

Tablo 9.1: Makaleler Bazında Kullanılan Modeller (1997-2002)

JAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Betimsel	6	11	6	7	3	5
Deneysel	3	-	8	1	1	2
Bağıntısal	6	3	1	1	-	1
TOPLAM	15	14	15	9	4	8
IAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Betimsel	8	6	3	3	3	5
Deneysel	1	8	-	-	3	1
Tarihsel	-	7	1	-	-	-
Bağıntısal	-	1	-	-	2	1
TOPLAM	9	22	4	3	8	7
AE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Betimsel	22	13	19	11	3	12
Deneysel	3	6	-	1	1	1
Tarihsel	1	-	-	-	-	-
Bağıntısal	-	-	-	-	-	1
TOPLAM	26	19	19	12	4	14
AAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Betimsel	-	4	-	5	2	6
Deneysel	-	2	-	1	1	1
Bağıntısal	-	-	-	1	-	-
TOPLAM	-	6	-	7	3	7
GPAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Betimsel	-	-	-	-	-	-
Deneysel	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	-	-	-	-	-	-

Çalışma kapsamında incelenen ampirik makaleler, kullanılan araştırma modellerine göre dört ana yaklaşımla incelenmiştir. Bunlar, halihazır durumu araştıran çalışmalarda kullanılan *Betimsel Model*, geçmiş bir olay ve bu olayın günümüze etkileri incelendiğinde, kullanılan *Tarihsel Model*, araştırmada iki veya daha fazla değişkenden toplanan verilerin istatistiksel olarak analizi sırasında değişkenler arasındaki bağıntıları inceleyen *Bağıntısal Model* ve birden fazla araştırma grubunda belirli bir değişkeni ve değişkenlerin etki derecelerini inceleyen *Deneyisel Model*'dir. (Özdamar ve diğerleri, 1999: 7-8) Dergi bazında yararlanılan araştırma modellerine göre makalelerin dağılımı Tablo 9'da verilmektedir.

Tablo 9.2: Makaleler Bazında Kullanılan Modeller (2003-2008)

JAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Betimsel	2	4	3	1	-	4
Deneyisel	2	2	4	-	4	1
Bağıntısal	1	1	-	1	-	-
TOPLAM	5	7	7	2	4	5
IAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Betimsel	2	5	3	1	5	1
Deneyisel	-	2	1	1	1	-
Tarihsel	1	-	-	-	-	-
Bağıntısal	-	2	1	1	1	-
TOPLAM	3	9	5	3	7	1
AE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Betimsel	11	15	8	14	9	5
Deneyisel	2	2	-	2	1	1
Tarihsel	-	-	-	-	-	-
Bağıntısal	1	2	1	1	1	2
TOPLAM	14	19	9	17	11	8
AAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Betimsel	6	5	8	-	-	-
Deneyisel	-	-	1	-	-	-
Bağıntısal	-	-	1	-	-	-
TOPLAM	6	5	10	-	-	-
GPAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Betimsel	-	1	2	2	1	-
Deneyisel	-	1	2	-	1	-
TOPLAM	-	2	4	2	2	-

Tablo 9 incelendiğinde araştırma yöntemlerinde kullanılan model olarak betimsel modele ağırlık verildiği gözlenmiş; betimsel modelin en fazla kullanıldığı dergi ve yayınlandığı yıl, Accounting Education dergisinde 1997 yılında yayınlanan 22 çalışma, betimsel modele yer verilerek oluşturulmuştur. Bununla birlikte, incelenen yıllar itibarıyla en az kullanılan araştırma modelinin 10 çalışma ile tarihsel model olduğu ortaya çıkmıştır.

Beattie ve Collins (2000), Accounting Education Dergisinde betimsel modele örnek olarak İskoçya'daki eğitim kalitesini içerik analizi yaparak değerlendirmiştir. Bailey, Hermanson ve Louwers (2008) Journal of Accounting dergisinde yayınlanan muhasebe dergilerindeki bilimsel makale değerlendirme süreçlerini incelemişlerdir.

Deneyisel modele örnek olarak; Murdoch ve Guy (2002), Accounting Education Dergisi'nde muhasebeye giriş dersinde küçük gruplar halinde bulunan öğrencilerin, büyük gruplar halinde bulunan öğrencilerden daha yüksek oranda başarı gösterdiği hipotezini kurmuştur. Bunun için öğrenciler önce 280 kişilik büyük bir gruba ayrılmış; daha sonra küçük gruplar halinde 39, 39, 40 ve 37 kişilik gruplar oluşturulmuştur. Bağımlı değişken olan başarı, çoktan seçmeli soruların dışında final sınavı sonuçları ölçülerek yapılmıştır. Bağımsız değişken ise yaş, cinsiyet, katılım ve ödev notlarının yüzdesi gibi değişkenler olarak kurulmuştur. Brandon, Kerler, Killough ve Mueller (2007) Journal of Accounting Education dergisinde yayımlanan makalesinde eğitimin etik davranışları desteklemekteki etkisini araştırmışlardır. Bilişsel ahlaki gelişimin, müşteri risk seviyesinin etik değerlendirme ve davranışların yönü üzerindeki etkisini ele almışlardır.

Bağıntısal modelde Boone ve Coe (2002), Issues in Accounting Dergisi'nde 150 saatlik müfredat programı ile 1989-2000 döneminde muhasebe değişkenlerinin arzındaki düşüş arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu ilişki 28 eyaletteki üniversitelerde incelenmiştir. İstatistiksel modelden görüldüğü üzere, muhasebeden mezun olma durumundaki düşüşün %38'i 150 saatlik müfredat programından kaynaklanmaktadır. Bağıntısal modele bir başka örnek olarak Journal of Accounting Dergisi'nde Bradley N. Patter ve Carol G. Johnston(2006), interaktif çevrimiçi eğitimin öğrencilerin muhasebe eğitimine olan etkisini incelemiştir. Bu sistemi kullanan öğrencilerin sınav başarıları ve içsel değerlendirme sonuçlarının yüksek olduğu görülmüştür. Tarihsel modele örnek olarak 1998 yılında Kimmel vd. tarafından yapılan çalışmada muhasebe programlarının değerlendirilmesi ve uyumunun sağlanması konusunda geçmişteki bakış açılarından yararlanılmıştır. Accounting Education Dergisi'nde yayımlanan makalesinde Ronald A. Davidson (2002) tarihsel süreç içerisinde, çalışma yaklaşımları ile sınav performansları arasındaki ilişkiyi incelemiştir, 2005 yılında ise geçen 100 yıl içerisinde muhasebe kitaplarında kullanılan yazım karmaşıklığının üzerinde durmuştur.

3.4 Makalelerin Veri Derleme Yöntemlerine Göre İncelenmesi

Makalelerin veri derleme yöntemlerinin incelenmesi beş başlık altında gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemler; anket, gözlem, görüşme, deney ve ikincil veri derleme yöntemleridir. Aşağıdaki tabloda, çalışma kapsamında ele alınan dergilerde yer alan ampirik makalelerin yıllar itibariyle veri derleme yöntemlerine göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 10.1: Makalelerde Dergi Bazında Kullanılan Veri Derleme Yöntemleri (1997-2002)

JAЕ	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anket	7	11	5	4	-	3
Deney	3	-	8	1	1	2
İkincil Veri Der.	4	3	2	4	1	1
Gözlem	-	-	-	-	1	-
Görüşme	-	-	-	-	1	2
TOPLAM	14	14	15	9	4	8
IAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anket	6	11	3	2	3	2
Deney	2	7	-	-	3	1
İkincil Veri Der.	1	3	1	-	2	3
Gözlem	-	1	-	-	-	1
Görüşme	-	-	-	1	-	-
TOPLAM	9	22	4	3	8	7
AE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anket	21	12	17	5	2	8
Deney	-	5	-	1	1	1
İkincil Veri Der.	3	1	1	5	-	4
Gözlem	-	-	1	1	1	-
Görüşme	2	1	-	-	-	1
TOPLAM	26	19	19	12	4	14
AAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anket	-	3	-	4	2	4
Deney	-	2	-	1	-	1
İkincil Veri Der.	-	1	-	2	1	2
Gözlem	-	-	-	-	-	-
Görüşme	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	-	6	-	7	3	7
GPAE	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anket	-	-	-	-	-	-
Deney	-	-	-	-	-	-
İkincil Veri Der.	-	-	-	-	-	-
Gözlem	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	-	-	-	-	-	-

Tablo 10.2: Makalelerde Dergi Bazında Kullanılan Veri Derleme Yöntemleri (2003-2008)

JAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anket	2	4	3	1	-	2
Deney	2	2	4	-	4	1
İkincil Veri Der.	1	1	-	1	-	-
Gözlem	-	-	-	-	-	-
Görüşme	-	-	-	-	-	2
TOPLAM	5	7	7	2	4	5
IAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anket	1	4	2	1	3	1
Deney	1	2	1	1	-	-
İkincil Veri Der.	1	2	1	1	4	-
Gözlem	-	-	-	-	-	-
Görüşme	-	1	1	-	-	-
TOPLAM	3	9	5	3	7	1
AE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anket	9	7	4	12	9	6
Deney	2	2	-	2	1	1
İkincil Veri Der.	3	4	3	1	1	1
Gözlem	-	2	1	-	-	-
Görüşme	-	4	1	2	-	-
TOPLAM	14	19	9	17	11	8
AAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anket	4	4	5	-	-	-
Deney	-	-	-	-	-	-
İkincil Veri Der.	1	-	1	-	-	-
Gözlem	1	-	1	-	-	-
Görüşme	-	1	3	-	-	-
TOPLAM	6	5	10	-	-	-
GPAE	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anket	-	-	2	2	1	-
Deney	-	1	2	-	-	-
İkincil Veri Der.	-	-	-	-	1	-
Gözlem	-	1	-	-	-	-
TOPLAM	-	2	4	2	2	-

Tablo 10'da ampirik çalışmalar arasında en sık kullanılan veri derleme yönteminin anket yöntemi olduğu görülmüştür. İncelenen yıllar itibarıyla JAE, IAE, AE, AAE ve GPAE dergilerinde ilk sırada yine anket yöntemi yer almıştır. Anket yönteminin en fazla uygulandığı yıl 1998 yılıdır. 1998 yılında yayımlanan tüm dergiler dikkate alındığında, 37 çalışmada anket yönteminin kullanıldığı görülür. İncelenen yıllar ve dergiler itibarıyla anket yönteminden sonra ağırlıklı olarak kullanılan veri derleme yöntemlerinin, deney yöntemi ve ikincil veri derleme yöntemi olduğu görülmüştür. Gözlem ve görüşme yöntemlerine çalışmalarda çok fazla yer verilmediğine ilişkin bulgular ortaya çıkmıştır. Aşağıda veri derleme yöntemleri ile ilgili bazı örneklerle değinilmiştir.

Anket yönteminin uygulandığı bir çalışmaya örnek olarak Byrne ve Flood (2008), muhasebe öğrencilerinin geçmiş yıllarda aldıkları eğitimler ile muhasebe eğitimlerindeki ilk yıllarında aldıkları eğitimin akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmışlardır.

Deney yönteminde Clinton ve Kohlmeier (2005), doktora öğrencilerinin ders anlatım teknikleri ile ilgili önermeleri incelemişlerdir.

İkincil veri derlemenin kullanıldığı araştırmalara örnek olarak, Paisey ve Paisey (2005), İngiltere Araştırma Değerlendirme biriminden toplanan veriler vasıtasıyla İngiltere muhasebe eğitimi araştırmacılarının yayın kalıplarını incelemişlerdir.

3.5 Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Değerlendirilmesi

Makalelerdeki yazar sayılarının incelenmesi ile birlikte ele alınan dergilerde yapılan çalışmaların kaç yazarla yayımlandığı, dergiler bazında değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Buna göre Tablo 11'de makalelerin yazar sayılarına göre dağılımının belirlenmesine yönelik verilere yer verilmiştir:

Tablo 11.1: Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı(1997-2002)

JAE		1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Tek Y.	10	10	7	4	2	6
	İki Y.	20	13	12	8	4	8
	Üç Y.	5	5	4	8	3	1
	Çok Y.	-	2	2	2	-	1
IAE		1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Tek Y.	6	17	5	8	2	4
	İki Y.	6	13	9	2	7	4
	Üç Y.	4	13	-	2	1	1
	Çok Y.	1	2	1	2	-	1
AE		1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Tek Y.	10	9	14	12	18	13
	İki Y.	11	12	9	7	11	7
	Üç Y.	5	2	3	6	3	5
	Çok Y.	-	-	1	1	-	-

Tablo 11.1: Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı(1997-2002)(Devamı)

AAE		1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Tek Y.	-	2	-	1	3	-
	İki Y.	-	6	-	5	2	3
	Üç Y.	-	4	-	7	-	6
	Çok Y.	-	2	-	2	1	-
GPAE		1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Tek Y.	-	-	-	-	-	-
	İki Y.	-	-	-	-	-	-
	Üç Y.	-	-	-	-	-	-
	Çok Y.	-	-	-	-	-	-

Tablo 11.2: Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı(2003-2008)

JAE		2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Tek Y.	6	3	4	3	4	2
	İki Y.	7	8	7	5	3	2
	Üç Y.	2	2	1	-	-	2
	Çok Y.	1	-	-	-	1	-
IAE		2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Tek Y.	4	6	3	2	-	3
	İki Y.	3	5	3	5	9	2
	Üç Y.	4	3	6	-	-	1
	Çok Y.	1	-	-	-	-	-
AE		2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Tek Y.	9	10	18	9	3	5
	İki Y.	13	12	9	12	5	9
	Üç Y.	5	10	4	4	4	4
	Çok Y.	3	-	1	1	3	-
AAE		2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Tek Y.	2	1	3	-	-	-
	İki Y.	9	5	10	-	-	-
	Üç Y.	5	4	2	-	-	-
	Çok Y.	1	2	-	-	-	-
GPAE		2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Tek Y.	-	2	-	2	1	1
	İki Y.	-	1	3	3	1	-
	Üç Y.	-	-	1	-	1	-
	Çok Y.	-	-	-	-	1	-
	TOPLAM	75	74	74	46	37	31

Tablo 11'de makalelerin yazar sayılarına bakıldığında, yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun iki yazarlı olduğu gözlenmiştir. Buna göre iki yazarlı yapılan çalışma sayısının 330 olduğu saptanmıştır. İki yazarlı yapılan çalışmaların ardından ise, en fazla tek yazarlı makalelere ağırlık verilmiştir (269).

3.6. Makalelerde Yer Alan Yazarların Çalıştıkları Kurumların Ülkelere Göre Dağılımı

Literatür taramasıyla ilgili olarak incelediğimiz son veriler, makalelerde yer alan yazarların çalıştıkları kurumlara göre dağılımının incelenmesi olmuştur. Buna göre, makalelerde yer alan yazarların çalıştıkları kurumların ülkelere göre dağılımına Tablo 12'de yer verilmiştir:⁴

Tablo 12: Makalelerde Yer Alan Yazarların Çalıştıkları Kurumların Ülkelere Göre Dağılımı

Ülkeler	JAЕ	IAЕ	AE	AAЕ	GPAЕ	TOPLAM	%
Almanya	3	2	-	-	-	5	%1
Avustralya	21	6	119	11	4	161	%45
Çin	4	1	-	-	-	5	%1
Güney Afrika	-	-	7	-	-	7	%2
Hollanda	1	-	5	-	-	6	%2
Hong Kong	9	-	3	2	-	14	%4
İskoçya	2	-	19	-	-	21	%6
İrlanda	1	-	20	-	-	21	%6
İsveç	-	-	1	-	-	1	%0,
Kanada	4	11	11	5	2	33	%9
Malta	1	-	1	-	-	2	%0,
Rusya	-	2	-	-	-	2	%0,
Singapur	3	1	4	-	-	8	%0,
Umman	-	1	-	-	-	1	%0,
Yeni Zelanda	3	1	56	-	-	60	%17
Portekiz	-	-	1	-	-	1	%0,
İtalya	-	-	1	-	-	1	%0,
İspanya	-	-	2	-	-	2	%0,
Türkiye	-	-	3	-	-	3	%0,
Kolombiya	1	-	-	-	-	1	%0,
Japonya	-	2	-	-	-	2	%0,
İsrail	-	1	-	-	-	1	%0,
Meksika	-	1	-	-	-	1	%0,
Belçika	-	-	1	-	-	1	%0,
Toplam Yazar Sayısı	53	29	254	18	6	360	%10

⁴ ABD ve İngiltere'ye ilişkin istatistikler dergilerin menşeleri sadece bu ülkelere ait olduğundan Tablo 12'deki toplama eklenmemiştir. ABD'li yazarların (982) toplam yazarlar içindeki (1523) oranı %64,39 iken, İngiliz yazarların (193) oranı %12 olarak gerçekleşmiştir

Tablo 12’de makalelerde yer alan yazarların ülkelere göre dağılımı incelendiğinde, dergilere göre ülkeler bazında yazarların yaptığı katkılar, en fazla AE dergisinde görülmüştür (254). Bu dergi içerisinde 119 yazarla en fazla Avustralyalı yazarlar bu dergide yer almıştır. Daha sonra 56 yazarla Yeni Zelandalı ve 20 yazarla da İrlandalı yazarlar bu dergide çalışma yapmışlardır. AE dergisinden sonra sırada 53 çalışmayla JAE dergisi; 29 farklı yazarla IAE; 18 yazarla AAE dergisi ve en az yazarın görüldüğü yazar ise 6 yazarla GPAAE dergisi olmuştur. Ülkeler bazında bakıldığında, tüm dergiler içerisinde en fazla katkıyı yapan yazarlar, Avustralyalı olarak gerçekleşmiştir.

4. SONUÇ

Güncel muhasebe eğitimi literatürünün takip edilmesi, bu alanda çalışmalarını yürüten bilim insanları için büyük önem arz etmektedir. Yaptığımız çalışma ile muhasebe eğitimi konusunda dünya literatüründe önemli yere sahip beş uluslararası derginin, incelenen on iki yıllık dilimde yayınladıkları makalelerin hangi konulara ne sıklıkla değindikleri irdelenmiştir. Aynı zamanda bu makalelerde incelenen konuların seçiminde yıllar itibariyle nasıl değişimler olduğunu gözleme olanağına sahip olunmuştur.

Çalışmamızda, “Journal of Accounting Education, Accounting Education, Advances in Accounting Education, Issues in Accounting Education ve Global Perspectives of Accounting Education” dergilerinin 1997-2008 döneminde yayınladıkları sayıları incelenmiştir. Çalışmanın bulgularından ilki; bu dergiler içerisinde 23 sayı ile izlenen dönemde en fazla sayıya Journal of Accounting Education dergisinin sahip olduğu görülmüştür.

Yayımlanan makaleler türü bakımından teorik ve ampirik olarak ikiye ayrılarak incelenmiştir. Belirlenen dönem içerisinde tüm dergiler bazında ampirik çalışmaların 398 ve teorik çalışmaların ise 391 adet olduğu gözlenmiştir.

Makaleler konuları bazında “değerlendirme, müfredat ve ders içerikleri, eğitim teknolojileri, muhasebe öğretim üyeleri ve öğrenciler” olmak üzere altı başlık halinde incelenmiştir. Konular itibariyle en fazla çalışmanın yer aldığı derginin, 1998 yılında 112 çalışmayla Accounting Education dergisi olduğu ortaya çıkmış ve bu dergi içinde en fazla yer verilen konu başlığının “müfredat ve ders içerikleri” konusu olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, her bir dergi bazında konuların dağılımı incelendiğinde, tüm dergiler içerisinde en fazla çalışmanın “müfredat ve ders içerikleri” başlığında yoğunlaştığı görülmüştür.

Dergiler bazında incelenen makalelerin araştırma modellerine göre değerlendirmesi yapılmış ve bu modeller “betimsel, deneysel, tarihsel ve bağıntısal model” başlıkları etrafında incelenmiştir. Bu modeller içinde en fazla yer verilen araştırma modeli, betimsel model olarak görülmüş ve bu modelin en fazla yer verildiği dergi 142 çalışmayla Accounting Education Dergisi olmuştur. Betimsel modele en az yer veren dergi ise 6 çalışmayla Global Perspectives of

Accounting Education dergisi olmuştur. Betimsel modelin ardından en fazla deneysel modele yer verilmiştir.

Son olarak, dergilerde yayımlanan çalışmaların yazarlarının ülke dağılımı incelenmiş ve Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'den sonra en fazla yazara sahip ülkenin 161 yazarla Avustralya olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, Türkiye de 3 yazarla incelenen dönem içerisinde sıralamaya girmiş; ancak ortalama yazar sayıları dikkate alındığında, Türkiye'den gerçekleşen uluslararası literatüre katkı sınırlı düzeyde kalmıştır.

Yapmış olduğumuz çalışma ile uluslararası muhasebe eğitimi literatürünün on iki yıllık dönemine ışık tutulmuş ve bilimin gelişimi gözlenmiştir. Uluslararası literatürün izlediği seyir, muhasebe eğitimi alanında çalışmalarını sürdüren Türk bilim insanları için gösterge niteliği taşımaktadır. Bu anlamda çok yönlü olarak incelemesini yaptığımız dergiler ve bu dergilerde yayımlanan makaleler, değişen muhasebe eğitimi literatürünü geniş bir perspektiften irdeleme olanağı sunmuştur.

KAYNAKLAR

Apostolou B., Watson S. F., Hassell J. M., Webber S. A. (2001), "Accounting Education Literature Review (1997-1999)", Journal Of Accounting Education, Vol. 19-1-61

Bailey, C. D., Hermanson, D. R. Ve Louwers, T. J., (2008), "An Examination Of The Peer Review Process In Accounting Journals", Journal Of Accounting Education, Volume 26, Issue 2, 55-72.

Baker, R. E., White, C.E. Jr. (1999), "Internet Uses In Accounting Education: Survey Results", Journal Of Accounting Education, 17(2/3), 255-266

Baker, R. C., Logan, L. B. (2006), "Using Action Research To Promote Increased Academic Success For Educationally Disadvantaged Students", Global Perspectives On Accounting Education, Volume 3, 1-21.

Brandon, D. M., Kerler, W. A., Killough, L. N. Ve Mueller, J. M., (2007), "The Joint Influence Of Client Attributes And Cognitive Moral Development On Students' Ethical Judgements", Journal Of Accounting Education, Volume 25, Issue 1-2.

Beattie, V., Collins, B. (2000), "Teaching Quality Assessment In Accounting: The Scottish Experience". Accounting Education, 9(1), 1-22.

Boone, J. P., Coe, T. L. (2002), "The 150-Hour Requirement And Changes In The Supply Of Accounting Undergraduates: Evidence From A Quasi-Experiment." Issues In Accounting Education, 17(3), 253-268.

Boylan, S. J. (2000), "Using Experimental Asset Markets To Illustrate The Value Of Auditing". *Issues In Accounting Education*, 15(1), 43-65.

Chiang, B., (2008), "Integrating A Service Learning Project Into Management Accounting Coursework- A Sharing Of Implementation Experience And Lessons Learned", *Accounting Education*, Volume 17, Issue 4, (431-445).

Clinton, B. D., Kohlmeyer, J. M. III, (2005), "The Effects Of Group Quizzes On Performance And Motivation To Learn: Two Experiments In Cooperative Learning". *Journal Of Accounting Education*, 23(2), 96-116.

Cooper, B. J., Leung, P., D., Steven, J. B , Wong, Grace, (2008), "Ethics Education For Accounting Students- A Toolkit Approach", *Accounting Education*, 405-430.

Davidson, R. A. (2002), "Relationship Of Study Approach And Exam Performance". *Journal Of Accounting Education*, 20(1), 29-44.

Davidson, R., (2005), "Analysis Of The Complexity Of Writing Used In Accounting Textbooks Over The Past 100 Years", *Accounting Education*, Volume 14, Issue 1, 2005, 53-74.

Dillon, G. J., B., L. A (1997), "Student Focys Groups As An Assesment Technique: A Case Study", *Journal Of Accounting Education*, 15(3), 457-468.

Goldwater, P. M. Ve Fogarty, T. J., (2007), "Protecting The Solution: A High-Tech' Method To Guarantee Individual Effort In Accounting Classes", *Accounting Education*, Volume 16, Issue 2, 129-143.

Green, B. P, Galderon, T., G., Powell, R., B., (1998), "A Content Analysis Of Teaching Evaluation Instruments Used In Accounting Departments", *Issues In Accounting Education*, 13(1), 15-29.

Green, B. P., Reinstein, A., McWilliams, D. (2000), "Using Interactive Courseware To Teach The Procedural Components Of Introductory Financial Accounting", *Advances In Accounting Education*, 3, 179-197.

Harwood, E. M (1999), "Student Perceptions Of The Effects Of Classroom Assesment Techniques (Cats)", *Journal Of Accounting Education*, 17(1), 51-70

Herring, H. C. III, & Bryan, B. J. (2001), "Curriculum Development Research: A Literature Guide" *Accounting Education*, 10(3), 315-323.

Kayalı, C, Yereli, A., (2009), Xxviii. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, "Uluslararası Muhasebe Eğitimi Literatüründen Bir Kesit: 1997-1999 Dönemi", 20-24 Mayıs , Alaçatı - Çeşme, 231-249.

Kealey, B. T., Holland, J. Watson, M., (2005), "Preliminary Evidence On The Association Between Critical Thinking And Performance In Principles Of Accounting", Issues In Accounting Education, Volume 20, Issue 1.

Kimmel S.L. R., Marquette P.,, Olsen D. H. (1998), "Outcomes Assessment Programs: Historical Perspective And State Of The Art", Issues In Accounting Education.

Mauldin, S., Crain, J. L., & Morris, J. L. (2004), "Student Involvement In Accounting Organizations: The Effect On Cpa Firm Recruiting", Advances In Accounting Education, 6, 155-171.

Byrne, M., F, Barbara (2008), "Examining The Relationships Among Background Variables And Academic Performance Of First Year Accounting Students At An Irish University", Journal Of Accounting Education, 26(4), 202-212.

Mcvay, G. J., Murphy, P. R., Yoon, S. W., (2008), "Good Practices In Accounting Education: Classroom Configuration And Technological Tools For Enhancing The Learning Environment", Accounting Education, Volume 17, Issue 1, 1-15.

Murdoch, B., & Guy, P. W. (2002), "Active Learning In Small And Large Classes." Accounting Education, 11(3), 271-282.

Naser, K., & Peel, M.J (1998), "An Explatory Study Of The Impact Of Intervening Variables On Student Performance In A Principles Of Accounting Course", Accounting Education, 7(3), 209-223

Nieschwietz, R., Pany, K., Zhang, J. (2002), "Auditing With Technology: Using Generalized Audit Software In The Classroom". Journal Of Accounting Education, 20(4), 307-329.

O'connell, B., Webb, L., & Higgins, M. (2000), "Internationalizing Student Learning Experiences: A Program Of Site Visits To World-Class Organizations", Advances In Accounting Education, 3, 1-32.

Özdamar Ve Diğerleri, (1999), "Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri", T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1081, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 601, S. 7-8, Eskişehir

Patter, N., P., Johnston, C., J., (2006), "The Effect Of Interactive On-Line Learning Systems On Student Learning Outcomes In Accounting", Journal Of Accounting Education, 24(1), 16-34

Peek, L., Roxas, M. McGraw, E. , Robichaud, Y. , Villarreal, J. C., (2007), "Nafta Professional Mutual Recognition Agreements: Comparative Analysis Of

Ayşe Necef YERELİ, Cevdet KAYALI, Burak ÖZDOĞAN,
Amil GACAR ve Fatma İZMİRLİ ATA

Accountancy Certification And Licensure”, Global Perspectives On Accounting Education, Volume 4, 1- 24.

Paisey, C., & Paisey, N. J. (2004a), “An Analysis Of Accounting Education Research In Accounting Education: An International Journal–1992-2001” Accounting Education, 13(1), 69-99.

Paisey, C., Paisey, N. (2005b), “ The Research Assessment Exercise 2001- Insights And Implications For Accounting Education Research In The Uk”, Accounting Education, 14(4), 411-426.

Rebele, J.E, Tiler, M.G (1986), “Empirical Research In Accounting Education: A Review And Evaluation”, In A.C Bishop, E.K. St. Pierre, & R.L. Benke (Eds), Research In Accounting Education, 1-54.

Rebele, J.E, Stout, D.E, Hassell, J.M (1991), “A Review Of Empirical Research In Accounting Education: 1985-1991”, Journal Of Accounting Education, 9(2), 167-231.

Rebele, J. E. (2002),” Accounting Education’s Uncertain Environments: Descriptions And Implications For Accounting Programmes And Accounting Education Research”, Accounting Education, 11(1), 3-25.

Stice, J. D., Stocks, K. D, (2000), “Effective Teaching Techniques: Perceptions Of Accounting Faculty”, Advances In Accounting Education, 2, 179-191.

Watson, S. F., Apostolou B. , Hassell J. M., Webber S. A. (2003), “Accounting Education Literature Review (2000-2002)”, Journal Of Accounting Education, 21, 267-325.

Watson, S. F., Apostolou B. , Hassell J. M., Webber S. A. (2003), “Accounting Education Literature Review (2003-2005)”, Journal Of Accounting Education, 25, 1-58.